

FLOOD HERSLOW HOLME

SVEA HOVRÄTT

mk 2020 -07- 24

2020-07-24

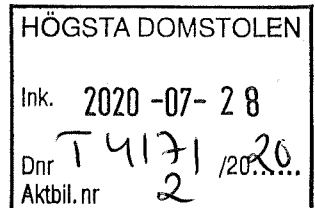
Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

HÖGSTA DOMSTOLEN

INKOM: 2020-07-28
MÅLNR: T 4171-20
AKTBIL: 2

Endast med e-post till svea.hovratt@dom.se

ÖVERKLAGANDE

Klagande:

1. Isabella Buffa Boström, 671028-1186
Östermalmsgatan 94, lgh 1502, 114 59 Stockholm
2. Bettina Buffa, 650508-1288
Kungsklippan 7, lgh 1402, 112 25 Stockholm
3. Gianfranco Buffa, 640121-1195
Gustav III:s Boulevard 41, lgh 1302, 169 73 Solna

Ombud:

Advokaterna Ida Järvegren och Toralf Hällen
Flood Herslow Holme Advokatbyrå
Box 7615, 103 94, Stockholm
08 - 56 26 90 00
ij@fhhlaw.se; toralf.hallen@fhhlaw.se

Motpart:

Caroline Buffa, 840311-4906
16 Cavalry Square, SW3 4RB, London, Storbritannien

Ombud:

Advokaterna Anneli Lönnborg och Tobias Peedu

Överklagat avgörande:

Svea hovrätts dom av den 26 juni 2020 i
mål nr T 10850-18 (nedan kallad "domen")

Som ombud för Isabella Buffa Boström, Bettina Buffa och Gianfranco Buffa, nedan kallade "Syskonen", får vi med stöd av de vid hovrätten ingivna fullmakterna, härmed överklaga domen enligt följande.

1. Yrkanden

- 1.1 Syskonen yrkar att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd och, med ändring av domen, förpliktar Caroline Buffa att till var och en av Syskonen betala 66 666 EUR, 1 756 830 USD och 6 279 364 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen på kapitalbeloppen från dagen för delgivning av stämningsansökan, den 15 december 2014, till dess betalning sker.
- 1.2 Vart och ett av Syskonen yrkar ersättning för sina rättegångskostnader vid tingsrätten med 1 222 562 kr, varav 1 153 791 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för tingsrättens dom.
- 1.3 Vidare yrkar vart och ett av Syskonen ersättning för sina rättegångskostnader vid hovrätten med 293 958 kr avseende ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom.
- 1.4 Syskonen yrkar slutligen erättning för sina rättegångskostnader vid Högsta domstolen med belopp som senare kommer att anges.

2. Prövningstillstånd

- 2.1 Prövningstillstånd ska meddelas eftersom det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt.

3. Grunder för prövningstillstånd

- 3.1 Reglerna om arv och testamente berör var och en av oss. Det finns därför ett stort praktiskt behov av tydliga regler för detta. Det är naturligt att dessa regler genom historien har förändras förhållandevis långsamt. Barnens, makens och arvlåtarens intressen har värderats och tillgodosetts på olika sätt vid olika tidpunkter, vilket också påverkat lagens utformning. Dagens

lagstiftning rörande arv och testamente samt kvarlåtenskapens fördelning speglar en avvägning mellan alla dessa olika hänsyn (Brattström & Singer, Rätt arv, 4 upplagan, Zeteo).

- 3.2 Den aktuella frågan i målet är om den mellan makarna förrättade bodelningen under äktenskapet den 6 mars 2013 är att betrakas som en gåva och därmed kan jämkas enligt 7 kap 4 § ärvdabalken. Tingsrätten bedömde att så var fallet. Hovrätten har felaktigt bedömt att så inte är fallet.
- 3.3 Rättsfrågan är vanligt förekommande i det praktiska rättslivet där privatpersoner i olika situationer har att bedöma frågor om arvlåtarens dispositioner och eventuella laglottskränkningar. Det är en rättsfråga som sammantaget berör stora värden även om ifrågasatta dispositioner mer sällan är av nu aktuell omfattning. Redan i förarbetena till lagstiftningen om det förstärka laglottsskyddet anges att skyddet för bröstarvinge inte sällan aktualiseras när gåvogivare önskar "*...att på arvingarnas bekostnad gynna make i ett senare äktenskap eller barn i en yngre kull.*" (NJA II 1928 s 444). Med en ökad förekomst av nya familjebildningar i samhället i stort kommer denna typ av dispositioner sannolikt att bli allt mer vanligt förekommande.
- 3.4 En allmän utgångspunkt är att bestämmelsen i 7 kap 4 § ärvdabalken inte endast avser typiska gåvor, utan att även benefika dispositioner i vidare mening faller in under lagens tillämpningsområde. Det är fråga om ett extensivt gåvobegrepp (Walin & Lind, Ärvdabalken – En kommentar, Del I, kommentaren till 7 kap 4 §, version 7Z i Juno).
- 3.5 Högsta domstolen har (se NJA 1985 s 414) prövat fallet då makar genom en serie av två bodelningar under äktenskapet jämte tre äktenskapsförord överförde egendom från den ena maken till den andra. Rättsfallet har av många tolkats som att en första bodelning inte kan klandras om bodelningen inte går längre än lagens likadelning. Syskonen anser dels att tolkningen inte är korrekt, dels att ett sådan eventuell princip inte bör upprätthållas mot bakgrund av de ändringar som gjorts av relevant lagstiftning (sedan 1985 års fall), dels att Högsta domstolen bör klargöra detta.

- 3.6 Högsta domstolens majoritet i 1985 års fall accepterade den första bodelningen med motiveringen att en sådan ändå ska komma att ske vid arvlåtarens död (enligt lag). Vid tidpunkten för bedömningen innefattade dock en bodelning under äktenskapet, enligt Giftermålsbalken, ett avslutande moment genom vilket respektive makes egendom förordnades att vara enskild egendom. Den resterande egendomen skyddades därigenom vid ytterligare bodelning i anledning av arvlåtarens bortgång, vilket medförde att de laglotsberättigade i praktiken endast tvingades utstå en bodelning. Majoriteten accepterade inte det efterföljande äktenskapsförordet, vilket, om det hade accepterats, hade medfört att arvlåtarens resterande egendom hade utgjort giftorättsgods och (på nytt) varit föremål för efterkommande bodelning. Det äktenskapsförordet och den andra bodelningen ansågs vara att likställa med gåvor. – Minoriteten ansåg att samtliga fyra rättshandlingarna skulle likställas med gåva.
- 3.7 Enligt Syskonens tolkning slog Högsta domstolen i 1985 års fall fast att bröstarvingar har att utstå i vart fall en bodelning (den i anledning av dödsfallet) och att en bodelning som sker "i förtid" därför måste accepteras under förutsättning att någon ytterligare omfördelning av egendom inte sker till bröstarvingarnas nackdel också vid en senare bodelning (dvs i anledning av dödsfallet) eftersom den resterande egendomen då är enskild egendom.
- 3.8 Det finns ett behov att Högsta domstolen klargör/reviderar de rättsliga principer som slås fast i 1985 års fall med hänsyn till nu gällande regler avseende bodelning (i Äktenskapsbalken). Även i det nu aktuella målet ska det att göras en bodelning vid Ugo Buffas död som, såvitt känt, inte kan jämkas. Syskonen har gjort avdrag för denna bodelning vid beräkningen av sitt laglotskrav.¹ Hovrättens bedömning medför att Syskonen sätts i ett

¹ En annan sak är att denna bodelning i anledning av dödsfallet i praktiken har kommit att avse en mycket begränsad del av Ugo Buffas egendom eftersom han vid tidpunkten för sin bortgång hade skänkt bort lejonparten av sina tillgångar. Av 1985 års fall framgår dock att någon hänsyn inte ska tas till den omständigheten att vid en bodelning i anledning av dödsfallet egendomsmassan kan vara mycket begränsad med anledning just av att arvlåtaren försökt

sämre läge än om bodelningen fått anstå till efter dödsfallet eftersom det innebär att det sker två bodelningar avseende samtlig Ugo Buffas vid respektive tillfälle tillhörig egendom; dels den under äktenskapet och dels en i anledning av Ugo Buffas död. Detta orsakar en motsvarande minskning² av Syskonens laglotter som inte ansågs acceptabel i 1985 års fall (där endast en bodelning tilläts ha någon inverkan på laglottens storlek).

- 3.9 Vi menar att Högsta domstolen, baserat på grunderna i skyddsreglerna i 7 kap 4 § ärvdabalken, måste fastställa att en bodelning som ingår i en serie av andra benefika transaktioner, eller av andra skäl framstår som extraordinär eller unik, eller som inom kort tid efterföljs av en bodelning i anledning av arvlåtarens dödsfall ska betraktas som en gåva enligt 7 kap 4 § ärvdabalken.
- 3.10 I princip samtliga omständigheter av någon betydelse i nu aktuellt mål är ostridiga varför rättsfrågan i målet lämpar sig synnerligen väl för prövning i Högsta domstolen.

4 Grunder för överklagandet i sak

- 4.1 Syskonen åberopar, utöver vad som anges i överklagandet, samma grunder och omständigheter som vid hovrätten.
- 4.2 Den ifrågasatta bodelningen var den nionde transaktionen i raden av överföringar från Ugo Buffa till Caroline Buffa. Vid den tidpunkt då bodelningen sker, ägde Caroline Buffa redan bostaden, båten, lösöret samt ett betydande kapitalbelopp, som ursprungligen var Ugo Buffas.³

kringgå bröstarvingarnas rätt till laglott genom diverse rättshandlingar (t ex gåvor, bodelningar, äktenskapsförord m m).

² Två halveringar av arvlåtarens egendom istället för den enda halvering som Högsta domstolen tillät i 1985 års fall.

³ Caroline Buffa har erhållit tillgångar till ett värde om ca 120 mkr från Ugo Buffa. Vid tidpunkten för bodelningen har hon ostridigt mottagit ca 60 mkr genom åtta ostridiga gåvor. Genom bodelningen erhåller hon ca 30 mkr. Resterande 30 mkr har hon ostridigt erhållit i gåva någon månad innan Ugo Buffa gick bort. – De första åtta rättshandlingarna har haft en värdeöverförande effekt som motsvarar den som en (hypotetisk) bodelning under äktenskapet hade medfört. Caroline Buffa har mottagit 60 mkr. När den nu ifrågasatta bodelningen gjordes

- 4.3 Bodelningen under äktenskapet den 6 mars 2013 utgjorde en ensidig överföring från honom till henne, varvid hon erhöll 4 692 000 kr, 3 750 000 USD samt 400 000 EUR.
- 4.4 Bodelningen har föregåtts av upprättandet av ett äktenskapsord av den 27 mars 2012. Genom äktenskapsförordet har makarna föreskrivit att Ugo Buffas egendom var giftorättsgods och att Caroline Buffas egendom var enskild egendom. Efter bodelningen har makarna upprättat ett nytt äktenskapsförord den 13 mars 2013, varigenom de har förordnat att den egendom som vid bodelningen tillfallit Ugo Buffa var giftorättsgods och att den egendom som tillfallit Caroline Buffa var enskild egendom.
- 4.5 Den 5 september 2013 fick sedan Caroline Buffa den tionde och sista gåvan, vilket utgörs av huvuddelen av Ugo Buffas återstående giftorättsgods. Kort därefter avlider han av spridd cancersjukdom.
- 4.6 Syskonen gör gällande att bodelningen och de två äktenskapsförorden ska bedömas i sitt sammanhang – dvs mot bakgrund av de andra överföringarna och de exceptionella förhållandena kring äktenskapet. Därför utgör bodelningen ett bortgivande enligt 7 kap 4 § ärvdabalken, precis som tingsrätten rätteligen konstaterat.
- 4.7 Det är fråga om ett kort äktenskap – enbart drygt ett och ett halvt år - som har föregåtts av planer på adoption. Avsikten med äktenskapet var dels att Caroline Buffa skulle ärva Ugo Buffa, dels att det skulle möjliggöra för att honom att genom bodelning kunna föra över egendom till henne. Att Ugo Buffa före äktenskapet velat adoptera Caroline Buffa är en omständighet som visar att syftet med bodelningen varit att åstadkomma motsvarande resultat som om Caroline Buffa skulle ha fått ärva honom i egenskap av bröstarvinge.

hade Ugo Buffa således redan minskat sina tillgångar med hälften genom att skänka dessa till Caroline Buffa.

- 4.8 Syskonen anser alltså att det finns tre alternativa grunder till att bodelningen ska anses vara ett bortgivande. Det är för det första fråga om att åtta ostridiga gåvor har föregått den ifrågasatta bodelningen. Det är för det andra fråga om två på varandra följande bodelningar som försätter bröstarvingarna – om de på en ändrad lagstiftning avseende bodelning under äktenskapet måste utstå två halveringar av arvlåtarens egendom – i ett sämre läge än i 1985 års fall. För det tredje är det fråga om en sammantagen bedömning av bodelningen i förhållande till samtliga företagna rättshandlingar. Den bedömningen bör dessutom göras i ljuset av planerad adoption av (istället för äktenskap med) gåvotagaren.
- 4.9 Såväl föregående rättshandlingar som efterkommande rättshandlingar bör påverka bedömningen av om en bodelning ska jämföras med gåva. Upprättandet av gåvobrev, bodelningen och äktenskapsförorden har gjorts systematiskt i syfte att överföra egendom från Ugo Buffa till Caroline Buffa. Bodelningen under äktenskapet den 6 mars 2013 ska således betraktas som en gåva och ska därmed jämkas enligt 7 kap 4 § ärvdabalken. Vid denna utgång ska Syskonen ha rätt till full ersättning för sina rättegångskostnader.

5 Bevisning

- 5.1 Syskonen åberopar samma muntliga och skriftliga bevisning som de har åberopat i hovrätten. Den muntliga bevisningen kan förebringas genom uppspelning av vid tingsrätten inspelade förhör.

Malmö respektive Fiskebäckskil dag som ovan,

Ida Järvegren

Toralf Hällen